

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 20906 | 2500 EX Den Haag

RWS INFORMATIE

Nederlandse Visserbond e.a.

[Redacted address information]

**Rijkswaterstaat
Bestuursstaf**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 088 797 00 50
www.rijkswaterstaat.nl

[Redacted contact information]

Datum 22 mei 2025

Onderwerp Kanttekeningen van de visserijsector m.b.t. de
evaluatie van Natura 2000 beheerplannen

[Redacted subject line]

Ons kenmerk

2025

Uw kenmerk

brief d.d. 18 februari 2024

Bijlage(n)

0

Geachte heer [Redacted name]

Op 3 maart 2025 heb ik uw brief ontvangen met als onderwerp: "Kanttekeningen van de visserijsector m.b.t. de evaluatie van Natura 2000 beheerplannen". Ik dank u voor uw uitgebreide inhoudelijke reactie.

Uw brief heeft u eveneens naar de minister van LNV, de vaste Kamercommissies van de ministeries IenW en LNV, de provincies Groningen, Fryslân, Noord-Holland, Flevoland, Zuid-Holland en Zeeland en Rijkswaterstaat Zee en Delta en Rijkswaterstaat Noord-Nederland gestuurd. De brief heeft u verstuurd namens een aantal verenigingen en producentenorganisaties. Deze brief is een reactie aan hen allen. Deze brief wordt u door Rijkswaterstaat als voortouwnemer van het N2000 beheerplanproces en opdrachtgever van de evaluatie aangeboden.

In deze brief geef ik een nadere duiding van de rol en betekenis van de evaluatie van de lopende Natura 2000 (N2000) beheerplannen in relatie tot het actualiseren en uiteindelijk de vaststelling van de tweede en derde generatie N2000 beheerplannen. Ik vind het van groot belang het komende proces helder te schetsen, want daaruit komt naar voren waar en hoe u uw zienswijzen formeel kunt inbrengen. Daarna ga ik in op uw inhoudelijke opmerkingen.

Proces evaluatie en vaststelling N2000 beheerplannen

In het kader van de beheerplancycclus worden elke 6 jaar de beheerplannen geëvalueerd alvorens ze geactualiseerd worden. In de evaluatie kijken we terug op wat er afgesproken was, wat er is uitgevoerd, wat de resultaten daarvan waren en hoe het doelbereik er nu voor staat. Daarnaast worden er kansen en knelpunten geïdentificeerd en aanbevelingen gedaan. Deze kansen, knelpunten en aanbevelingen komen van specifiek hiervoor ingehuurd (ecologische) adviesbureaus en zijn bedoeld als vertrekpunt voor het actualisatietraject. In het actualisatietraject kijken we hoe de gebieden er nu voorstaan, hoe we komen tot doelbereik in de toekomst en welke maatregelen daarvoor nodig zijn. Het actualisatieproces wordt gecoördineerd door RWS als (gedelegeerd) voortouwnemer, maar vindt plaats in nauwe afstemming met alle mede bevoegd gezagen zoals de provincies en het ministerie van LNV. In het proces van actualisatie wordt actief contact gezocht met alle stakeholders (inclusief de

Datum
22 mei 2025

Ons kenmerk
2025

verschillende visserijsectoren) en daar worden meerdere gesprekken mee gevoerd (de zgn. klantgesprekken). In het actualisatieproces wordt onderzocht welke maatregelenpakketten nodig zijn om de doelen te kunnen halen. Uw inzichten en expertise zijn van grote waarde en kunnen ons helpen maatregelen te treffen die zowel de natuur als de toekomstbestendigheid van de visserij ten goede komen.

In uw brief gaat u in op de potentiële economische schade van eventuele maatregelen en dat die ook meegewogen moeten worden. Volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn dient inderdaad bij het treffen van maatregelen onder andere rekening gehouden te worden met sociaal economische belangen. In de evaluatierapporten staan geen maatregelen opgenomen, maar deze beschrijven de (veelal ecologische) knelpunten en oplossingsrichtingen. Zij dienen slechts als bouwsteen voor de verdere uitwerking van de maatregelenpakketten. Bij het opnemen van de maatregelen in de te actualiseren beheerplannen zal ook rekening worden gehouden met sociaal economische belangen.

Voor het Natura 2000-beheerplan dient ook het plan MER-proces doorlopen te worden. In het plan MER-proces worden de effecten van de verschillende alternatieve maatregelenpakketten op een breed scala aan thema's tegen elkaar af gewogen. Hierbij wordt ook gekeken naar de economische, sociale en culturele effecten. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) staat aangegeven welke aspecten worden meegewogen in de afweging om te komen tot een beoordeling van de verschillende alternatieven. In de periode mei 2025-oktober 2025 zullen de verschillende NRD's gepubliceerd worden, waarbij inspraak mogelijk is. Tijdens de ter inzage periode zal er ook een informatiebijeenkomst en/of spreekuren georganiseerd worden, waar we graag met iedereen over de inhoud van de NRD in gesprek gaan.

In uw brief gaat u in op vijf inhoudelijke punten:

- Toepassing van het voorzorgsbeginsel
- Verbeterdoelen en einddatum
- Absoluut gebruik van doelaantallen
- Onvoldoende erkenning van de inspanning van de visserijsector
- Selectieve benadering van wetenschappelijke literatuur

Hieronder treft u per punt een eerste reactie aan, waarbij ik wil benadrukken dat dit gezien moet worden als het continueren van het gesprek tussen overheid en stakeholders en als onderdeel van het actualisatieproces. Hierbij wil ik u ook uitnodigen om het gesprek met RWS te continueren naar aanleiding van de inhoud van uw brief.

- Toepassing van het voorzorgsbeginsel

Ik wil benadrukken dat het rapport een ecologische evaluatie betreft en geen politiek oordeel uitspreekt, dan wel een economische en/of ecologische kosten-baten afweging betreft. In het rapport is dus gekeken naar de stand van de natuur en niet naar een causaal verband tussen genomen maatregelen (al dan niet door de visserijsector zelf) en toegenomen natuurkwaliteit.

In de evaluatie wordt ook niet besloten welke maatregelen getroffen moeten worden. De doeluitwerking dient als basis voor de te kiezen maatregelen en bij het

kiezen van de maatregelen zal de gevraagde afweging tussen belangen conform de Vogel- en Habitatrichtlijn plaatsvinden. Dat is ook in lijn met de [Nota van antwoord Natura 2000](#). Zoals hierboven toegelicht zal er naast een ecologische afweging ook ten aanzien van de te nemen maatregelen een economische afweging gemaakt worden, gevolgd door een politiek oordeel.

- Verbeterdoelen en einddatum

Het klopt dat niet alle verbeterdoelen voldoende gekwantificeerd zijn en dat er nog geen specifieke einddatum aan het behalen van de verbeterdoelen gekoppeld is. Dit neemt niet weg dat er wel toegewerkt moet worden naar het bereiken van de gunstige staat van de instandhoudingsdoelen, waar de (verbeter)doelen van de Natura 2000- gebieden deel vanuit maken. Onderdeel van het beheerplanproces is dan ook het uitwerken van deze doelen in ruimte en tijd. Welke maatregelen daadwerkelijk getroffen moeten worden en welke stappen te zetten zijn richting het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zullen in het plan MER en het beheerplan nader worden bepaald. Hierbij zal bij de uitwerking van de maatregelen onder andere rekening gehouden worden met sociaaleconomische belangen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt het plan van aanpak opgenomen. In de aankomende maanden (periode mei-okt 2025) zullen de NRD's van de verschillende gebieden ter inzage worden gelegd (NRD voor IJsselmeergebied volgt in 2026), waarop ook inspraak mogelijk is.

- Absoluut gebruik van doelaantallen

Het gebruik van doelaantallen is richtinggevend, omdat het bepalen van de draagkracht van een gebied ingewikkeld is. De ecologische draagkracht in de aanwijzingsbesluiten is daarom gekoppeld aan een zeker populatieniveau voor de N2000 gebieden. Waargenomen aantallen zijn een indicator voor het bestaan van goede draagkracht en moeten dus meegenomen worden in iedere evaluatie. Uiteraard spelen er externe factoren zoals u noemt, echter bieden doelaantallen (juist ook historische) houvast om te bepalen of de draagkracht die in een gebied wordt nagestreefd ook de gewenste effecten bereikt.

- Onvoldoende erkenning van inspanning visserijsector

De afgelopen jaren heeft de visserijsector al veel inspanning geleverd binnen de afgesproken convenanten. De afgesproken maatregelen in de convenanten zijn meegenomen als instandhoudingsmaatregelen en in de evaluatie zijn de effecten hiervan op de natuur als zodanig beoordeeld. Ook hier is de opzet van het onderzoek relevant. In het onderzoek wordt gekeken naar de huidige ecologische staat. Dat deze ook is verbeterd door de inzet van de visserijsector wordt herkend en erkend. Er wordt echter niet specifiek gekeken naar de causale relatie tussen inzet van de visserijsector én de ecologische staat.

- Selectieve benadering wetenschappelijke literatuur

Het consortium dat de evaluatie heeft uitgevoerd is een gerenommeerd (ecologisch) adviesbureau. Het maakt gebruik van de daarvoor voorgeschreven methodes van evaluatie. Het bureau heeft gebruik gemaakt van wetenschappelijke

bronnen. Daarnaast heeft Wageningen Marine Research (WMR) een review uitgevoerd op de ecologische evaluatie van de Waddenzee en zijn de uitkomsten hiervan meegenomen. De rapporten zijn daarnaast ter review aangeboden aan met ministerie van LNV en de desbetreffende provincies (de mede bevoegde gezagen). In het actualisatieproces zal vanuit de plan MER-procedure een beoordeling door een onafhankelijke werkgroep (commissie voor de MER) worden uitgevoerd. Daarnaast zijn en worden er op verschillende momenten onafhankelijke (wetenschappelijke) experts ingeschakeld om op de losse inhoudelijke producten te reflecteren. Daarmee is onafhankelijkheid naar onze mening goed gewaarborgd.

Tot slot wil ik graag bij uw woorden aansluiten dat het behoud en herstel van onze natuurlijke ecosystemen van essentieel belang zijn, niet alleen voor de biodiversiteit, maar ook voor een duurzame toekomst van de visserij. Ik wil benadrukken belang te hechten aan een goed gesprek tussen overheden en de visserijsector. Hiervoor kunt u contact opnemen met [REDACTED]

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,

de plv. directeur-generaal Rijkswaterstaat

[REDACTED]